

niuniu maramarama. Ua ite outou paatoa i te auraa o ta'u parau (a hi'o Mosia 4:29). Ua rau te rave'a i roto i te mau mauhaa uira aravihi e nehenehe e ruri ê ia outou i te mau mea faufaa a'e. A haapa'o i te parau ra : « i te vahi tei reira outou, o te taime atoa ia ». Mai te mea e, te faahoro ra outou i te pereoo, a faahoro noa. Mai te mea e, tei roto outou i te piha haapiiraa, a faaroo maitai i te haapiiraa. Mai te mea e, tei rotopu outou i to outou mau hoa, a horo'a ia ratou i te horo'a no to outou ara maite. Eita to outou roro e nehenehe e faatumu i ni'a e piti ohipa i te taime hoê. Ia rave outou e piti ohipa i te taime hoê, e tauioioi to outou feruriraa mai te tahi ohipa haere atu i ni'a i te tahi. Te na ô ra te hoê parabole tahito e, « mai te mea e haru oe e piti rapiti, eita e roaa hoê noa a'e ».

A maha : Ua horo'a mai te Fatu i te mauhaa uira aravihi no te faaoti i Ta'na mau opuaraa

Te opuaraa hanahana o te mauhaa uira aravihi, no te haapeepepe ia i te ohipa o te faoraraa. Outou te mau melo no te u'i ma'iti, ua aravihi maitai outou i te mauhaa uira. A faaohipa i te reira no te haavitiviti i to outou haereraa i mua e tae atu ai i te maitai roa ra. I rahi ho'i tei horo'ahia ia outou, e horo'a atoa ia outou e ti'a ai (a hi'o « No te mea ua rahi te mau haamaitairaa », *Te mau himene*, n°130). Te tia'i nei te Fatu ia faaohipa outou i teie mau mauhaa faahiahia no te tuu i Ta'na ohipa i te faito i ni'a a'e, no te faa'ite i te evanelia na roto i te mau rave'a e ore e tae'ahia i to matou nei feruriraa. I te mau u'i na mua'tu, e mea na piha'ihonoa, na roto i te oire, te taata i te faaûruraa i te tahi e te tahi, are'a outou, e mana to outou na roto i te Itenati e te mau rave'a haapareraa sotiare, no te paraparau i te taata i te mau vahi atoa, e i te ao atoa nei.

Te faa'ite papû nei au e, na te Fatu teie Ekalesia. Ua ma'itihia outou no te rave i Ta'na ohipa i teie taime no te mea te ti'aturi nei Oia ia outou no te rave i te mau ma'itiraa ti'a. E u'i ma'iti outou. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na te peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Te taoto ra anei outou i roto i te Faaho'i-faahou-raa mai ?

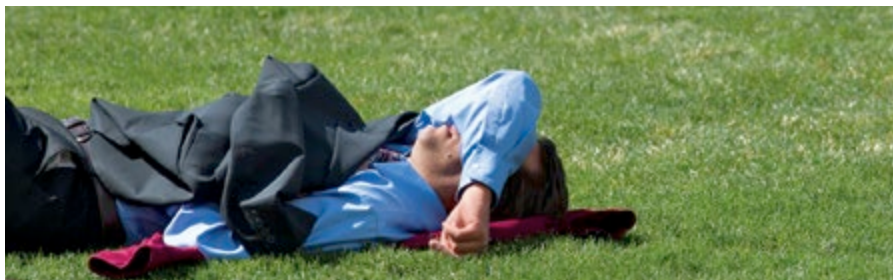
No te faufaa rahi o teie ohipa no tatou, te taata hoê, te mau utuafare e te Ekalesia a Iesu Mesia, no reira, aita e ti'a ia tatou ia horo'a i te tahi noa tuhaa iti o to tatou puai i roto i teie ohipa mo'a.

Fatata e 200 matahiti i ma'iri a'e nei, ua riro mai te aamu poto roa no « Rip Van Winkle » ei aamu tu'iroo. Te taata tumu, o Rip, e ere ia i te taata mana'o rahi, e taata maitai roa râ oia no te haamo'e e piti na mea: te ohipa e ta'na vahine.

I te hoê mahana, a orihaere ai oia na ni'a i te mou'a e ta'na uri, ua ite atura oia i te hoê pûpû taata ahuhia i te ahua e roa, te inuina ra e te ha'uti ana'e ra i te tahi mau ha'uti. I muri a'e i to'na

fariiraa i te tahi o ta ratou mau inu, ua varea taoto-roa-hia o Rip e ua tapiri oia i to'na na mata no te hoê maa taime iti. I to'na araara-faahou-raa i to'na na mata, ua maere oia i te iteraa e, ua haere ta'na uri, ua tutae auri ta'na pupuhi, e e huruhuru taa roroa to'na i teie nei.

Ua ho'i maira o Rip i roto i to'na oire, i reira to'na iteraa e, ua tauioi te mau mea atoa. Ua pohe ta'na vahine, ua reva to'na mau hoa, ua monohia te hoho'a o te Arii George III i roto i te

piha i raro i te fenua i te hoê hoho'a o te hoê taata aita oia i ite—te Tenerara George Washington.

Ua taoto o Rip Van Winkle no te roaraa e 20 matahiti ! E, i roto i taua ohipara, ua ere oia i te hoê o te mau pu'e tau faahiahia roa a'e i roto i te aamu o to'na fenua—ua taoto oia i roto i te roaraa o te pu'e tau Aroraa no Amerika.

I te ava'e me 1996, ua faaohipa te Dr. Martin Luther King Jr. i teie aamu ei faahoho'araa i ta'na a'oraa « eiaha e taoto i roto i te Aroraa ».¹

I teie mahana, te hinaaro nei au e rave atoa i teie tumu parau e e horo'a'atu i te hoê uiraa ia tatou atoa e mau nei i te autahu'araa a te Atua : Te taoto ra outou i roto i te Faaho'i-faahou-raa mai ?

Te ora nei tatou i roto i te pu'e tau o te Faaho'i-faahou-raa mai

I te tahi taime te faaairo nei tatou i te Faaho'i-faahou-raa mai o te evanelia mai te hoê ohipa oti hope roa, tei muri a'e na ia tatou—ua iriti Iosepha Semita i te Buka a Moromona, ua farii oia i te mau taviri o te autahu'araa, ua faanahonahohia te Ekalesia. Te ti'araa mau râ, te Faaho'i-faahou-raa mai, e ohipa tupu tamau noa te reira; te ora nei tatou i roto i te reira i teie nei. Tei roto i te reira « te mau mea atoa i heheuhia mai e te Atua », e « e rave rahi atu â mau mea maitai e te faufaa rahi » o « Ta'na e heheu mai â ».² E te mau taea'e, te mau hoturaa faahiahia o teie anotau, e tuhaa ia no taua pu'e tau faaineineraa roa i tohuhia ra, o te hope i roto i te tae-piti-raa hanahana mai o to tatou Faaora, o Iesu Mesia.

Teie te hoê o te mau pu'e tau faahiahia roa a'e o te aamu o te ao nei ! Ua hinaaro te mau peropheta i tahito ra e hi'o i to tatou nei anotau.

Ia hope to tatou tau i te tahuti nei, eaha te mau iteraa ta tatou e ti'a ia faaite no ni'a i ta tatou iho ohipara i rave no teie pu'e tau faufaa o to tatou oraraa e no te faatupuraa i te ohipara a te Fatu ? E ti'a anei ia tatou ia parau i taua taime ra e, ua viri tatou i to tatou rima ahu i ni'a e ua rave i te ohipara ma to tatou aau atoa, to tatou puai atoa, to tatou mana'o atoa e to tatou itoito atoa ? E aore ra, e titauhia anei ia tatou ia farii

e, ta tatou ohipara rahi a'e, o te hi'ohi'o noa ia ia vetahi ê ia rave i te ohipara ?

Te feruri nei au e, ua rau te mau tumu e ohie ai tatou ia taotooto rii i roto i te parau no te paturaa i te basileia o te Atua. Te hinaaro nei au e faaite atu e toru tumu rarahi. Ia faaite ana'e'tu vau i te reira, te titau manihini atu nei au ia outou ia feruri e, ua au anei ia outou te hoê o te reira mau tumu. Mai te mea e, e nehenehe ta outou e haamaitai, te ani atu nei au ia outou ia feruri eaha te ti'a ia ravehia no te tau, ia riro ei mea maitai a'e.

Te aau pipiri

A tahi, te aau pipiri.

E imi te feia aau pipiri i to ratou iho maitai e to ratou iho popou na mua roa. Te uiraa faufaa roa a'e no te taata aau pipiri teie ia, « eaha te noaa ia'u i reira ? »

E te mau taea'e, ua papû ia'u e, te maramarama ra outou e, aita roa teie huru e tuati ra i te varua e titauhia no te patu i te basileia o te Atua.

Ia haapa'o ana'e tatou ia tatou iho na mua roa ia vetahi ê, ua faatumuhia ia ta tatou mau mea matamua roa i ni'a i to tatou iho haamauruuruaa e to tatou iho poura.

Ua rohi na to te mau u'i i tahito ra e te rau o te auraa ia'na iho e

te hipa-noa-raa ia'na iho, i teie râ mahana, te mana'o nei au, aita tatou i atea roa'tu ia ratou. E mea hape noa anei to te Faatoro Parau Oxford faaite-raa i te ta'o ra « selfie » ei ta'o no teie matahiti ?³

Oia mau, te vai ra i roto ia tatou paatoa te hinaaro ia haamauruuruaia, aita ia e fifi ia tamarû e ia faaoaoa rii ia tatou iho. Mai te mea râ e, e riro te imiraa i « te faufaa, e ia haamaitaihia [tatou] e to te ao nei »⁴ ei tumu rahi no to tatou itoito, e riro ia tatou i te ere i te mau iteraa faaora e te oaoa o te tupu mai a horo'a ai tatou ia tatou iho ma te aau tae i roto i te ohipara a te Fatu.

Eaha te raau ?

Te pahonora, tei roto noa â i te mau parau a te Mesia :

« Te taata i hinaaro i te pee mai ia'u, e faaru'e oia ia'na iho, e rave i ta'na satauro, a pee mai ai ia'u.

« O tei hinaaro hoi i te tapea i to'na ora, e ere ia i te ora; e o tei ti'a ia'na i te tuu i to'na ora ia'u e te evanelia nei, e ora ia to'na ».⁵

Te feia e tuu hope roa i to ratou ora i mua i to tatou Faaora e ia tavini i te Atua e i te taata-tupu, e iteahia ia ratou te faufaa rahi e te îraa o te oraraa ta te taata aau pipiri e ore roa e ite. E horo'a te taata aau pipiri ore i ta ratou iho. E riro ia ei horo'a na'ina'i no

te aroha o te faatupu i te maitai rahi : hoê ata iti, hoê rima aroha, hoê apa, te taime faarooraa, hoê parau faaitoito marû, e aore ra, hoê rima aupuru. E nehenehe teie mau ohipa here atoa e taui i te aau e te oraraa. Mai te mea e, e faahoua maitai tatou i te mau rave'a atoa no te here e no te tavini i to tatou mau taata tupu, mai te tai'o atoa i to tatou hoa faaipoi e te utuafare, e tupu rahi to tatou aravihi no te here i te Atua e no te tavini ia vetahi ê.

Te feia e tavini ia vetahi ê e ore ia e taoto i roto i te faaho'i-faahou-raa mai.

Te mau faatîraa

Te tahi atoa ohipa e tapea ia tatou eiaha e faaô i roto i teie pu'e tau faahiaha o te ao nei maori râ, te faatîraa.

E mea pinepine te mau faatîraa i te hamata ma te ite-ore-hia. E au te mau faatîraa mai te mau anave rairai roa o te ohipa e ravehia na ni'a iho noa, i reira ratou e firi ai ia ratou iho

ia riro mai ei mau taamu me'ume'u no te peu. E puai to te mau peu ino ia riro mai ei mau faatîraa ino.

E nehenehe teie mau fifi taamu no te faatîraa e ti'a mai i roto i te mau huru e rave rahi, mai te hoho'a faufau, te ava, te peu herehereraa, te raau taero, te avaava, te ha'uti moni, te maa, te ohipa, te natirara, e aore ra, te mau mea moemoea. E rave rahi mauhaa au-roa-hia e Satane, to tatou enemi hoê, ta'na e faahoua no te eiâ i to tatou puai hanahana no te faaoti i ta tatou misioni i roto i te basileia o te Fatu.

E oto roa to tatou Metua i te Ao ra ia ite i te tahi o Ta'na mau tamaiti ti'araa teitei ia horo'a i to ratou fatiraa rima no te farii i te mau fifi taamu o te faatîraa rahi.

E te mau taea'e, te mau nei tatou i te autahu'araa mure ore o te Atua Manahope. E mau tamaiti mau tatou na te Atua teitei e ua horo'ahia ia tatou te puai faito ore. Ua faataahia tatou ia

noa to tatou puai hanahana rahi a'e. Aita tatou i faataahia no te faaiti i to tatou puai hanahana no te mau hiaai o te tino nei e no te mau faatîraa a te taata nei.

Eaha te raau ?

Te ohipa matamua e ti'a ia tatou ia maramarama maori râ, e mea ohie roa ia haapae i te faatîraa i te faaora. Ia au i te mau parau a te Faaora, « eiaha outou e faatia ia tae taua huru mea ra i roto i to outou aau ».⁶

E rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei, ua farii maua te peresideni Thomas S. Monson i te hoê tere mata'ita'i i te Air Force One—te manureva nehenehe roa no te uta i te peresideni o te mau Hau Amui no Marite. Ua rave te pûpû hi'opo'a taa ê i te mau hi'opo'araa papû i titauhia, e ua ata rii au i te taime a paheru ai ratou i te peropheta hou a ta'uma ai i ni'a i te manureva.

I muri iho ua titau manihini mai te tomana ia'u ia parahi i ni'a i te parahi-raa o te tapena. E ohipa faahiaha mau i te parahi-faahou-raa i roto i te piha faahorora o te hoê matini maurere nehenehe mai teie ta'u i faahoro na e rave rahi matahiti te maoro. Ua haamana'o a'era vau i te mau rereraa na ni'a a'e i te mau moana e te mau fenua. Ua feruri a'era vau i te mau faarevaraa e te mau faatauraa oaoa i ni'a i te mau tauraa manureva na te ao atoa nei.

Fatata ma te feruri ore, ua tuu atura vau i to'u na rima i ni'a i na tapearaa e maha o te 747. I taua iho taime ra, teie mai nei te hoê reo here e te papû maitai na muri mai—te reo o Thomas S. Monson.

« Dieter », na reira maira oia, « eiaha e tamata ».

Aita vau e parau nei e, o te reira hoa, tera râ, penei a'e ua ite te peresideni Monson i te mea ta'u e feruri ra.

Ia faahema-ana'e-hia tatou ia rave i te mau mea eita e ti'a ia tatou ia rave, a faaroo ana'e i te faaararaa here o te utuafare ti'aturihia e te mau hoa, to tatou peropheta here, e te Faaora i te mau taime atoa.

Te paruru maitai a'e i mua i te faatîraa o te ore-roa-raa ia e haamata.

Nahea ia te mau taata tei roto a'e na ratou i te faatîraa ?

Ia ite mai outou e, te matamua roa, te vai ra ia te ti'aturiraa. A imi i te tauturu i roto i te feia tei herehia, i roto i te feia faatere o te Ekalesia, e i roto i te mau taata aravihi. Te horo'a nei te Ekalesia i te tauturu no te faaora i te faatitiraa na roto i te feia faatere o te Ekalesia, te natirara,⁷ e i te tahi mau fenua, na te LDS Family Services [Te mau ohipa taviniraa utuafare a te Ekalesia].

A haamana'o noa e, na roto i te tauturu a te Faaora, e nehenehe outou e upooti'a i ni'a i te faatitiraa. E riro paha ei haerea roa e te fifi, eita ra te Fatu e faaru'e ia outou. Te here nei Oia ia outou. Ua mamae Iesu Mesia i te Taraehara no te tauturu ia outou ia tau, ia faati'amâ ia outou i te titiraa o te hara.

Te ohipa faufaa roa a'e o te tamatanoa-raa ia—i te tahi taime, e titauhia e rave rahi tamataraa hou a manu'a ai te taata. No reira, eiaha e faaru'e. Eiaha ia mo'e te faaroo. A tape'a noa to outou aau i piha'ihio i te Fatu, Na'na e horo'a mai i te puai no te faaora ia outou. Na'na outou e faati'amâ.

E to'u mau taea'e here, a faaatea tamau ia outou i te mau peu e arata'i atu ia outou i te faatitiraa. O ratou o te na reira, e ti'a ia ia ratou ia tuu i to ratou aau, to ratou puai, to ratou mana'o, e to ratou itoito i roto i te taviniraa i te Atua.

Eita ratou e taoto i roto i te Faaho'i-faahou-raa mai.

Te umeumeraa te mau mea matamua roa

Te toru o te paruru o te tape'a nei ia tatou ia faaô hope roa i roto i teie ohipa, o te mau mea matamua roa ia e rave rahi e umeume nei te tahi e te tahi, ta tatou e farerei nei. Te tahi pae o tatou, no te rahi ta tatou ohipa, e au ra tatou mai te hoê pereoo ta te ahuru ma piti animala e huti—e huti te animala tata'itahi i te pae taa e i ta te tahi e ta te tahi. E rave rahi puai e faaohipahia, aita ra te pereoo e tere noa a'e.

Pinepine tatou i te horo'a i ta tatou mau tautooraa maitai roa a'e i roto i te titauroa i te hoê ohipa auhia, te hoê tuaro, te mau mea no te toro'a,

e te mau mea no te oraraa sotiare e aore ra, no te oraraa poritita. E nehe-nehe teie mau mea i te riro mai ei mau mea maitai e te hanahana, tera ra, te vaiiho ra anei te reira ia tatou i te taime e te puai no te mau mea e ti'a ia riro ei mau mea matamua teitei roa a'e no tatou ?

Eaha te raau ?

Teie faahou â, e itehia te reira i roto i te mau parau a te Faaora :

« Hinaaro oe i to Atua ia Iehova ma to aau atoa, e ma to varua atoa, e ma to mana'o atoa.

« O te ture matamua teie e te hau i te rahi.

« E mai te reira atoa te piti ; E aroha'itu oe i to taata tupu mai to aroha ia oe iho na ».⁸

Te mau mea e atu i roto i te oraraa nei, no muri iho mai ia i teie na mea rarahi matamua roa e piti.

I roto atoa i te ohipa a te Ekalesia, e mea ohie ia horo'a i te taime rahi no te rave i te hoê ohipa ma te feruri ore, ma te horo'a ore i te aau e aore ra, i te maitai mau o te ti'araa pîpî.

E te mau taea'e, tatou tei mau i te autahu'araa, ua fafau tatou ia riro ei mau taata here i te Atua e to tatou taata tupu, e e hinaaro tatou e faaite i taua here na roto i te parau e i te

ohipa. Tera mau te faufaa rahi o to tatou ti'araa pîpî na Iesu Mesia.

O ratou o te haapa'o i teie mau parau tumu, e ore ia e taoto i roto i te Faaho'i-faahou-raa mai.

Te piiraa ia ara

Ua papa'i te Aposetolo Paulo e, « a ara mai na, e tera ra taata taoto, a ti'a mai i ni'a e tena na pohe, e na te Mesia e horo'a mai i te maramarama ia oe ».⁹

E to'u mau hoa here e, ia ite mai outou e, e mau tamaiti outou no te maramarama.

Eiaha e faati'a i te nounou tao'a ! Eiaha e faati'a i te mau peu e arata'i atu i te faatitiraa ! Eiaha e faati'a i te umeumeraa i te mau mea matamua roa ia arata'i ia outou i roto i te huru tau'a ore e aore ra, ia faaatea ia outou i te ti'araa pîpî haamaitaihia e i te ohipa hanahana o te taviniraa autahu'araa !

No te faufaa rahi o teie ohipa no tatou, ei taata hoê, ei mau utuafare e ei Ekalesia a Iesu Mesia, no reira, aita e ti'a ia tatou ia horo'a i te tahi noa tuhaa iti o to tatou puai i roto i teie ohipa mo'a.

Te riroraa ei pîpî na Iesu Mesia e ere ia i te hoê ohipa e ravehia hoê

taime i te hepetoma e aore ra, hoê taime i te mahana. E ohipa râ e rave tamau noa.

Te fafauaraa a te Fatu i To'na mau ti'a tei mau i te autahu'araa, faatata ia e fafauaraa rahi roa ia haroaroa.

O ratou o te haapa'o maitai i te Autahu'araa a Aaron a e te Autahu'araa a Melehisedeka e ua faarahi i to ratou parau-raa-hia « ua haamo'ahia ia ratou e te Varua i te faaapîraa i to ratou ra mau tino ». No reira, o te mau mea atoa na to tatou Metua ra, e hope roa ia i te horo'ahia na ratou.¹⁰

Te faaite papû nei au e, e nehenehe te mana tamâ o te Taraehara a Iesu Mesia e te mana faahuru ê o te Varua Maitai e rapaau e e faaora i te taata nei. E haamaitairaa no tatou, e hopoi'a mo'a hoi na tatou, e e popouraa no tatou ia haapa'o i te piiraa a te Faaora ; ia pee Ia'na ma te ti'a roa e ma te aau atoa. A « ueue atu... i te mau fifi i ruuhia [tatou], a haere mai ai i rapae i te pouri, a tia i nia mai te repo mai ». ¹¹

A ara e eiaha e rohirohi i roto i te ohipa maitai, no te mea te « haamau atu nei [tatou] i te niu no te hoê ohipa rahi roa », ¹² te faaineine nei tatou i te ho'iraa mai o te Faaora. E te mau taea'e, mai te mea e, e amui atu tatou i te maramarama o to tatou hi'oraa ei ite no te nehenehe e te mana o te parau mau i faaho'ihia mai, eita ia tatou e taoto i roto i te faaho'i-faahou-raa mai. Te faaite papû nei au i teie mau mea e te vaiiho atu nei au i ta'u haamaitairaa ia outou na roto i te i'oa mo'a o to tatou Fatu, o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. A hi'o Martin Luther King Jr., « Don't Sleep Through the Revolution » (1966 Ware Lecture, Unitarian Universalist Association General Assembly, Hollywood, Florida, 18 no me 1966).
2. Hiro'a faaroo 1:9.
3. Hi'o blog.oxforddictionaries.com/press-releases/oxford-dictionaries-word-of-the-year-2013.
4. 2 Nephi 26:29.
5. Mareko 8:34-35.
6. 3 Nephi 12:29.
7. A hi'o, ei hi'oraa, lds.org/topics/addiction.
8. Mataio 22:37-39.
9. Ephesia 5:14.
10. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 84:33, 38.
11. 2 Nephi 1:23.
12. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 64:33.

Na te peresideni Henry B. Eyring

Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Te taata no te autahu'araa

E nehenehe outou e riro ei hoho'a rahi, ei hoho'a afa, e aore ra, ei hoho'a ino. E feruri paha outou e, e ere te reira i te fifi, i mua râ i te Fatu, e fifi ia.

E aito ta tatou paatoa, i to tatou ihoa râ apîraa. Ua fanauhia vau e ua paari i Princeton, New Jersey, i te mau Hau Amui no Marite. Tei piha'ihonoa mai i to matou faaeearaa, i taua mau mahana ra, te haamau-raa-hia te pû faatereraa o te mau pûpû tuaro tuiroo roa'e i te oire no New York. E oire ia no na pûpû tairi popo e toru : te Brooklyn Dodgers, te New York Giants, e te New York Yankees. E mea fatata atoa mai o Philadelphia i to matou faaeearaa, e tei reira ia te haamauraa o na pûpû tairi popo Athletics e Phillies. E rave rahi feia ha'uti i roto i teie mau pûpû tuaro e nehenehe e riro mai ei mau aito na'u.

Ua riro mai o Joe DiMaggio, tei ha'uti no te pûpû New York Yankees, ei aito ta'iri popo na'u. Ia ha'uti ana'e to'u mau taea'e e to'u mau hoa i te ha'uti tairi popo i ni'a i te tahua ha'utiraa a te fare haapiiraa i piha'ihonoa mai i to matou fare, e tamata vau i te hui i te raau ta'iri mai ta Joe DiMaggio te huru. Aitâ ia e afata teata i taua tau ra (e aamu tahito teie), no reira, e hi'o noa vau i te mau hoho'a i roto i te ve'a no te « copie » atoa i ta'na huiraa.

A paari noa ai au, ua afa'i to'u metua tane ia'u i te tahua tuaro no Yankee. Tera noa ia te taime hoê roa to'u iteraa ia Joe DiMaggo ia ha'uti. Te haamana'o noa nei â vau i to'u iteraa

